

Φροντιστήριο JAVA

Abstract classes, Interfaces

Τι θα συζητήσουμε σήμερα

- Αφαιρέσεις στη Java
 - Abstract μέθοδοι και abstract κλάσεις
 - Interfaces (=διασυνδέσεις, διεπαφές)
 - Παραδείγματα κώδικα

Αφηρημένες μέθοδοι

- Στη Java μπορούμε να *δηλώσουμε* ένα αντικείμενο χωρίς να το *ορίσουμε* (κατασκευάσουμε):

Person p;

- Ανάλογα, μπορούμε να *δηλώσουμε* μια μέθοδο, χωρίς να την *ορίσουμε*:

public abstract **void** draw(int size);

- Υπάρχει η υπογραφή και ο επιστρεφόμενος τύπος αλλά λείπει το σώμα (η υλοποίηση) της μεθόδου
- Μια μέθοδος που έχει δηλωθεί αλλά δεν έχει οριστεί ονομάζεται **abstract method**

Αφηρημένες κλάσεις 1/2

- Οποιαδήποτε κλάση περιλαμβάνει μια αφηρημένη μέθοδο είναι και αυτή αφηρημένη (abstract class)
- Πρέπει να ορίζουμε την κλάση με το keyword **abstract**:

```
abstract class MyClass {...}
```
- Μια αφηρημένη κλάση είναι ημιτελής
 - Της λείπουν κάποια από τα σώματα των μεθόδων που περιέχει
- **Δε μπορούμε να δημιουργήσουμε στιγμιότυπα (αντικείμενα) από αφηρημένες κλάσεις**

Αφηρημένες κλάσεις 2/2

- Μπορούμε να κάνουμε **extend** (δηλ. να ορίσουμε υποκλάσεις) σε μια abstract class
 - Αν η υποκλάση ορίζει το σώμα όλων των αφηρημένων μεθόδων που κληρονόμησε, είναι «πλήρης» (concrete) και μπορεί να παράγει αντικείμενα
 - Αν ΌΧΙ, τότε και η υποκλάση θα πρέπει να δηλωθεί ως αφηρημένη (abstract)
- Μπορούμε να ορίσουμε μια κλάση ως **abstract** ακόμα κι αν *δεν περιέχει κάποια abstract μέθοδο*
 - Έτσι εμποδίζουμε τη δημιουργία αντικειμένων από την κλάση αυτή

Γιατί χρειαζόμαστε abstract classes?

- Έστω ότι θέλουμε να δημιουργήσουμε μια κλάση **Shape**, με υποκλάσεις τις **Oval**, **Rectangle**, **Triangle**, **Hexagon**, **Star** κτλ.
- Και δε θέλουμε να επιτρέπεται η δημιουργία αντικειμένων τύπου Shape
 - Έχει νόημα να υπάρχουν μόνο αντικείμενα συγκεκριμένων σχημάτων
 - Αν η **Shape** είναι abstract, δε μπορεί να δημιουργηθεί ένα αντικείμενο **Shape**
 - Μπορεί όμως να δημιουργηθεί ένα αντικείμενο **Oval**, ή **Rectangle**, κτλ.
- Οι abstract κλάσεις είναι καλές για να ορίζουν μια γενική κατηγορία που περιέχει συγκεκριμένες υποκλάσεις.

Παράδειγμα abstract class

- ```
public abstract class Animal {
 abstract int eat();
 abstract void breathe();
}
```

- Δε μπορούμε να δημιουργήσουμε αντικείμενα της κλάσης Animal
- Οποιαδήποτε μη αφηρημένη υποκλάση της Animal πρέπει να παρέχει υλοποιήσεις των μεθόδων `eat()` και `breathe()`

# Γιατί υπάρχουν abstract methods?

- Έστω η μη αφηρημένη κλάση **Shape**
  - Η **Shape** δεν πρέπει να έχει τη μέθοδο **draw()**
  - Κάθε υποκλάση της **Shape** πρέπει να έχει μέθοδο **draw()** method
- Τώρα ας υποθέσουμε ότι έχουμε μια μεταβλητή **figure** που παίρνει σαν τιμή αντικείμενα τύπου Shape και ότι περιέχει κάποιο αντικείμενο υποκλάσης της Shape (π.χ. της κλάσης **Star**), δηλ.
  - `Shape figure = new Star();`
  - Αν γράψουμε `figure.draw()`, θα προκληθεί syntax error επειδή ο compiler δε μπορεί να γνωρίζει τι είδους τιμή θα δοθεί στην μεταβλητή **figure**
  - Μια κλάση γνωρίζει την superclass στην οποία ανήκει αλλά δεν γνωρίζει τις υποκλάσεις της



# Γιατί υπάρχουν abstract methods?

- **Λύση:** Ορίζουμε στην **Shape** μια *abstract* μέθοδο **draw()**
  - Τώρα η **Shape** είναι abstract, και δε μπορεί να παράγει αντικείμενα
  - Η μεταβλητή **figure** δε μπορεί να περιέχει αντικείμενο της **Shape** γιατί είναι αδύνατο να δημιουργηθεί τέτοιο αντικείμενο
  - Οποιοδήποτε αντικείμενο (όπως ένα αντικείμενο της κλάσης **Star**) που ανήκει σε υποκλάση της **Shape** θα διαθέτει μια μέθοδο **draw()**
  - Ο compiler της Java μπορεί να είναι σίγουρος ότι η κλήση **figure.draw()** θα είναι σε κάθε περίπτωση νόμιμη και δεν παράγει syntax error

# Το πρόβλημα που περιγράψαμε

```
class Shape { ... }
```

```
class Star extends Shape {
 void draw() { ... }
 ...
}
```

```
class Circle extends Shape {
 void draw() { ... }
 ...
}
```

```
Shape someshape = new Star();
```

Νόμιμο αφού ένα αντικείμενο Star είναι και αντικείμενο Shape

```
someShape.draw();
```

- Προκαλείται syntax error, γιατί ένα αντικείμενο Shape μπορεί να μην έχει μέθοδο draw()
- Remember: ***A class knows its superclass, but not its subclasses***

Μια λύση

```
abstract class Shape {
 abstract void draw();
}
class Star extends Shape {
 void draw() { ... }
 ...
}
class Circle extends Shape {
 void draw() { ... }
 ...
}
```

```
Shape someShape = new Star();
```

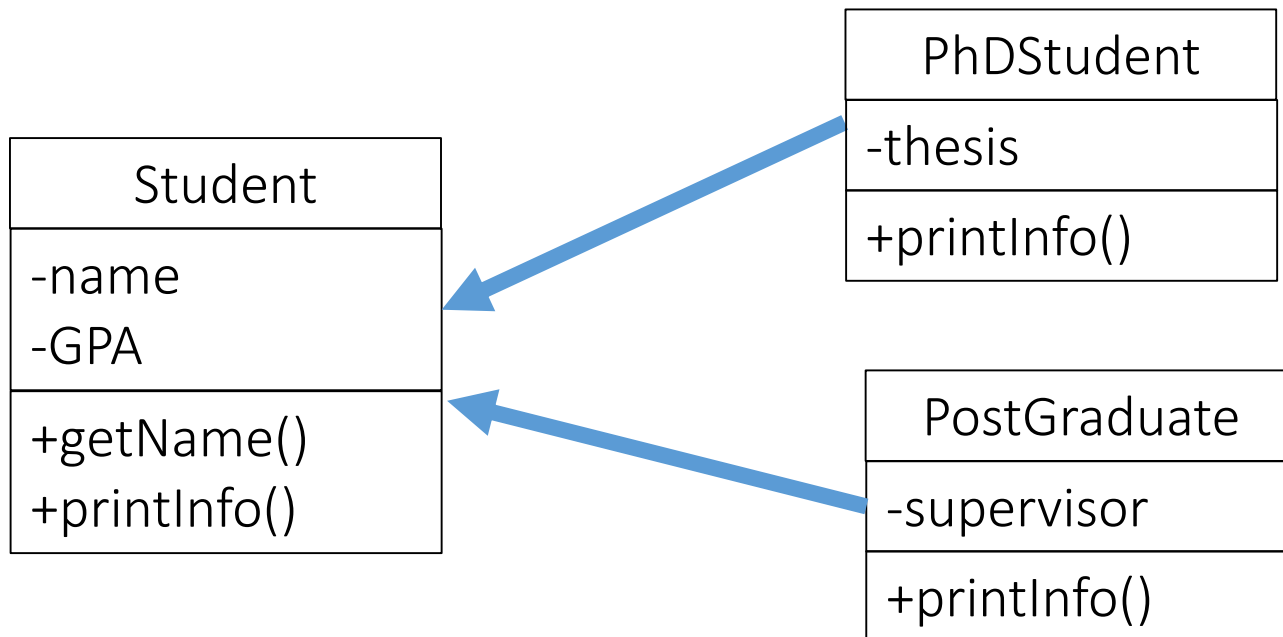
- Νόμιμο επειδή ένα αντικείμενο Star είναι και αντικείμενο Shape
- Όμως τώρα το `Shape someShape = new Shape();` δεν επιτρέπεται

```
someShape.draw();
```

- Νόμιμο, γιατί κάθε στιγμιότυπο που μπορεί να παραχθεί θα έχει υποχρεωτικά μια μέθοδο `draw()`

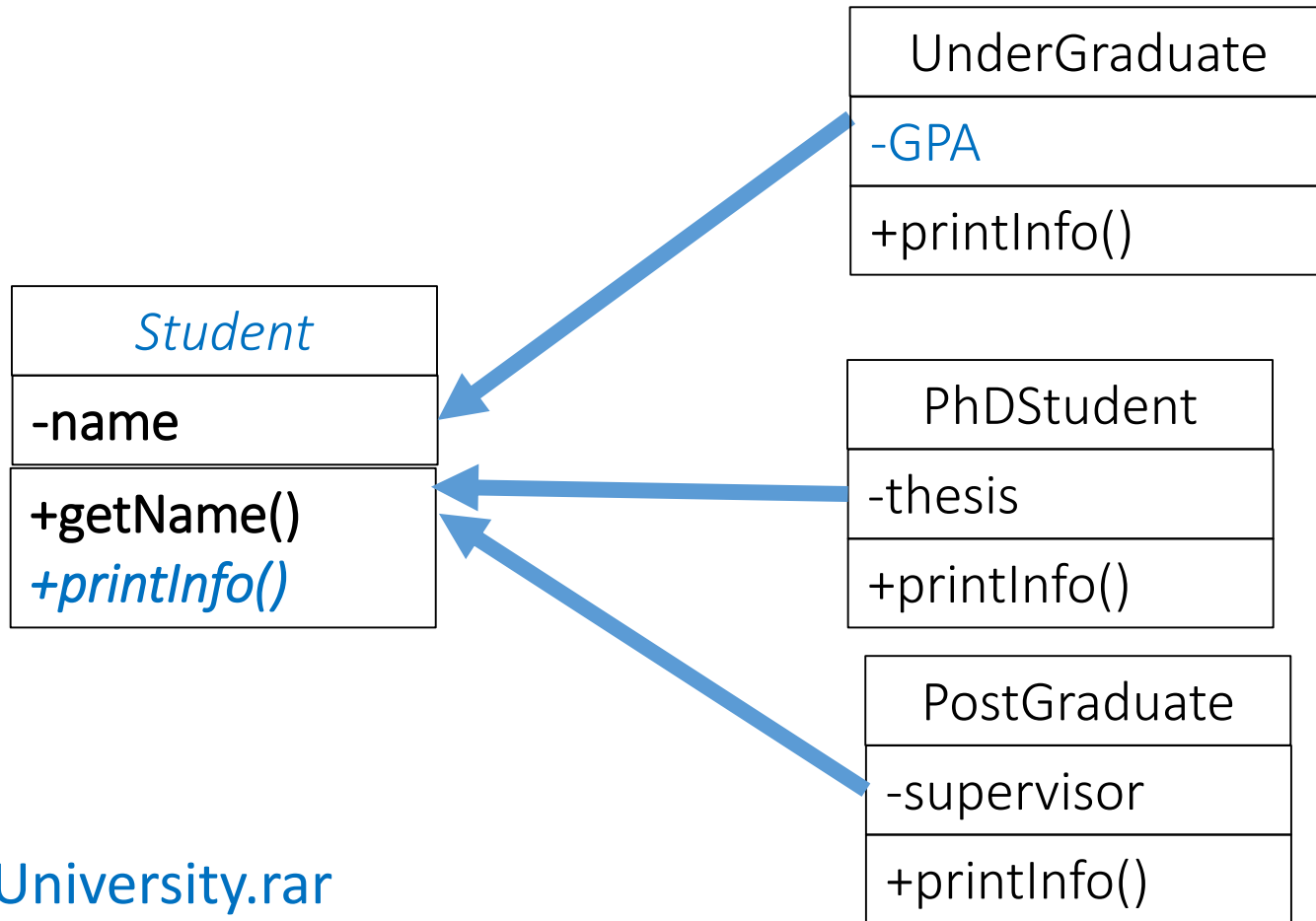
Ας δούμε ένα άλλο παράδειγμα

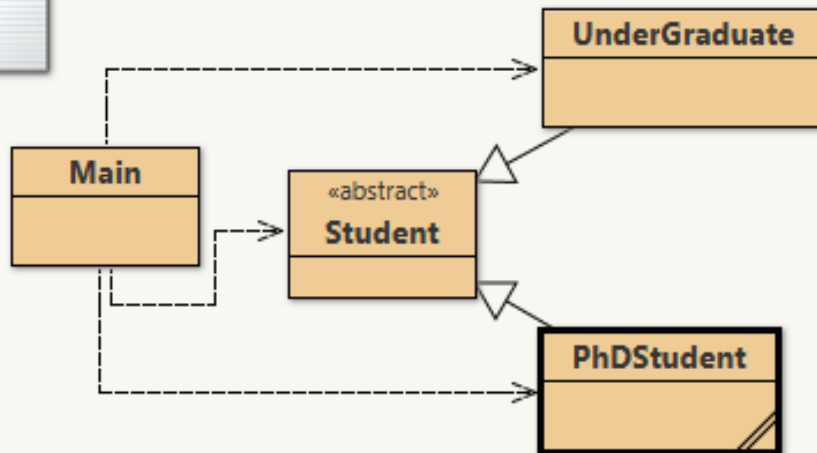
- Έστω ότι θέλουμε να μοντελοποιήσουμε σε ένα σύστημα τις οντότητες προπτυχιακός φοιτητής (Student), μεταπτυχιακός (PostGraduate) και διδακτορικός φοιτητής (PhDStudent)

- Αν πρέπει να αλλάξουμε τη σχεδίαση ώστε μόνο ο προπτυχιακός φοιτητής να έχει GPA (grade point average)?

Χρήση abstract κλάσης


```

public abstract class Student {

 private String name;

 public Student(String name) {
 this.name = name; }

 public String getName() {
 return name;
 }

 public abstract void printInfo();

```

```

import java.util.ArrayList;

public class Main {

 public static void main(String[] args) {

 ArrayList<Student> students = new ArrayList<Student>();

 students.add(new UnderGraduate("Giorgos", 7.78));
 students.add(new PhDStudent("Nikos", "Spacial Data Structures"));
 students.add(new UnderGraduate("Eleni", 8.2));

 for(Student student: students)
 student.printInfo();
 }

 }

```

```

public class UnderGraduate extends Student {

 private double GPA;

 public UnderGraduate(String name, double gPA) {
 super(name);
 GPA = gPA;
 }

 public void printInfo() {
 System.out.println("Undergraduate Student");
 System.out.println("Name: " + getName());
 System.out.println("GPA: " + GPA);
 System.out.println();
 }
}

```

```

public class PhDStudent extends Student {

 private String thesis;

 public PhDStudent(String name, String thesis) {
 super(name);
 this.thesis = thesis;
 }

 public void printInfo() {
 System.out.println("PhD Student");
 System.out.println("Name: " + getName());
 System.out.println("Thesis: " + thesis);
 System.out.println();
 }
}

```

```
import java.util.ArrayList;

public class Main {

 public static void main(String[] args) {

 ArrayList<Student> students = new ArrayList<Student>();

 students.add(new UnderGraduate("Giorgos", 7.78));
 students.add(new PhDStudent("Nikos", "Spacial Data Structures"));
 students.add(new UnderGraduate("Eleni", 8.2));

 for(Student student: students)
 student.printInfo();
 }
}
```

Undergraduate Student

Name: Giorgos

GPA: 7.78

PhD Student

Name: Nikos

Thesis: Spacial Data Structures

Undergraduate Student

Name: Eleni

GPA: 8.2

Interfaces (Διασυνδέσεις)

- Ένα `interface` δηλώνει (προδιαγράφει) μεθόδους αλλά δεν παρέχει το σώμα τους (δεν τις υλοποιεί)

```
interface KeyListener {
 public void keyPressed(KeyEvent e);
 public void keyReleased(KeyEvent e);
 public void keyTyped(KeyEvent e);
}
```

- Όλες οι μέθοδοι είναι έμμεσα `public` και `abstract`
  - Μπορούμε και να το δηλώνουμε ρητά αλλά δεν υπάρχει λόγος!
- Δε μπορούμε να δημιουργήσουμε αντικείμενα από ένα `interface`
  - Το `interface` είναι σαν μια `πολύ abstract κλάση` — δεν υλοποιεί `καμία` από τις μεθόδους του
- Μπορεί να περιέχει και σταθερές (`final` μεταβλητές). Συντακτικά επιτρέπονται και μεταβλητές αλλά συνήθως δεν έχει νόημα να τις δηλώνουμε (μετατρέπονται σε `static final`)

<http://tutorials.jenkov.com/java/interfaces.html>

The Java KeyListener is notified whenever you change the state of key. It is notified against KeyEvent. Class KeyEvent. An event which indicates that a keystroke occurred in a component.

Σχεδίαση interfaces

- Συνήθως χρησιμοποιούμε **έτοιμα interfaces** Java που μας παρέχει η Oracle
- Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να χρειαστεί να σχεδιάσουμε δικά μας interfaces
  - Π.χ. όταν θέλουμε κλάσεις διαφορετικού είδους να έχουν κάποιες κοινές δυνατότητες (μεθόδους)
- Αν θέλουμε να μπορούμε να δημιουργούμε animated απεικονίσεις όλων των αντικειμένων μια κλάσης θα ορίζαμε ένα interface:

```
public interface Animatable {
 install(Panel p);
 display();
}
```

- Έτσι μπορούμε να γράψουμε κώδικα που εμφανίζει οποιοδήποτε αντικείμενο κλάσης **Animatable** σε ένα **Panel** της επιλογής μας, απλά καλώντας αυτές τις μεθόδους

Panel is the simplest container class. A panel provides space in which an application can attach any other component, including other panels.

Υλοποίηση ενός interface 1/2

- Μπορούμε να κάνουμε **extend** μια class, αλλά να υλοποιήσουμε (να κάνουμε **implement**) ένα interface
- Μια κλάση μπορεί να κάνει extend **μόνο μία** άλλη κλάση (δηλ. να είναι υποκλάση μιας μόνο κλάσης), αλλά μπορεί να υλοποιεί **όσα interfaces θέλουμε**
- Παράδειγμα:

```
class MyListener
 implements KeyListener, ActionListener { ... }
```

Υλοποίηση ενός interface 2/2

- Όταν λέμε ότι μια κλάση υλοποιεί (**implements**) ένα interface, πρακτικά δίνουμε την υπόσχεση ότι θα ορίσουμε (θα υλοποιήσουμε) μέσα στην κλάση όλες τις μεθόδους που δηλώνονται στο interface

- Π.χ.:

```
class MyKeyListener implements KeyListener {
 public void keyPressed(KeyEvent e) {...};
 public void keyReleased(KeyEvent e) {...};
 public void keyTyped(KeyEvent e) {...};
}
```

- Στη θέση των “...” πρέπει να μπει ο κώδικας που υλοποιεί τις μεθόδους
- Στη συνέχεια μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα αντικείμενο **MyKeyListener**

The Java KeyListener is notified whenever you change the state of key. It is notified against KeyEvent. Class KeyEvent. An event which indicates that a keystroke occurred in a component.

Μερική υλοποίηση ενός Interface

- Μπορούμε να ορίσουμε μόνο κάποιες από τις μεθόδους ενός interface αλλά όχι όλες:

```
abstract class MyKeyListener implements KeyListener {
 public void keyTyped(KeyEvent e) {...};
}
```

- Αν μια κλάση δεν παρέχει τις υλοποιήσεις όλων των μεθόδων που υποσχέθηκε είναι μια **αφηρημένη** κλάση
- Άρα πρέπει να τη δηλώσουμε ως **abstract**
- Μπορούμε να επεκτείνουμε (*extend*) ένα interface (και έτσι να του προσθέσουμε μεθόδους):
  - interface FunkyKeyListener extends KeyListener { ... }

Γιατί χρησιμοποιούμε interfaces;

- Λόγος 1: Μια κλάση μπορεί να **κληρονομεί** μόνο 1 άλλη κλάση αλλά μπορεί να **υλοποιεί** πολλά interfaces
  - Έτσι η κλάση μπορεί να παίζει διάφορους ρόλους (να υλοποιεί πολλές συμπεριφορές)
  - Ειδικά όταν υλοποιούμε Applets, είναι συνήθης πρακτική μια κλάση να υλοποιεί πολλούς διαφορετικούς listeners
  - Παράδειγμα:

```
class MyApplet extends Applet
 implements ActionListener, KeyListener {
 ...
}
```

- Λόγος 2: Μπορούμε να γράψουμε μεθόδους που χρησιμοποιούνται σε περισσότερες από μία κλάσεις
  - Από τη Java 8 μπορούμε να ορίσουμε και υλοποίηση μεθόδων σε ένα interface (χρησιμοποιώντας το keyword **default**)

Πώς χρησιμοποιούμε τα interfaces

```
interface RuleSet {
 boolean isLegal(Move m, Board b);
 void makeMove(Move m);
}
```

Κάθε κλάση που υλοποιεί το Interface `RuleSet` πρέπει να διαθέτει αυτές τις δύο μεθόδους

```
class CheckersRules implements RuleSet { // Μία υλοποίηση
 public boolean isLegal(Move m, Board b) { ... }
 public void makeMove(Move m) { ... }
}
```

```
class ChessRules implements RuleSet { ... } // άλλη υλοποίηση
```

```
class LinesOfActionRules implements RuleSet { ... } // και άλλη μία
```

```
RuleSet rulesOfThisGame = new ChessRules();
```

Η εντολή ανάθεσης είναι νόμιμη γιατί ένα αντικείμενο `rulesOfThisGame` είναι αντικείμενο `RuleSet`

```
if (rulesOfThisGame.isLegal(m, b)) { makeMove(m); }
```

Νόμιμη εντολή γιατί ανεξάρτητα από το τι είδος αντικείμενο είναι το `rulesOfThisGame` θα διαθέτει τις μεθόδους `isLegal` και `makeMove`

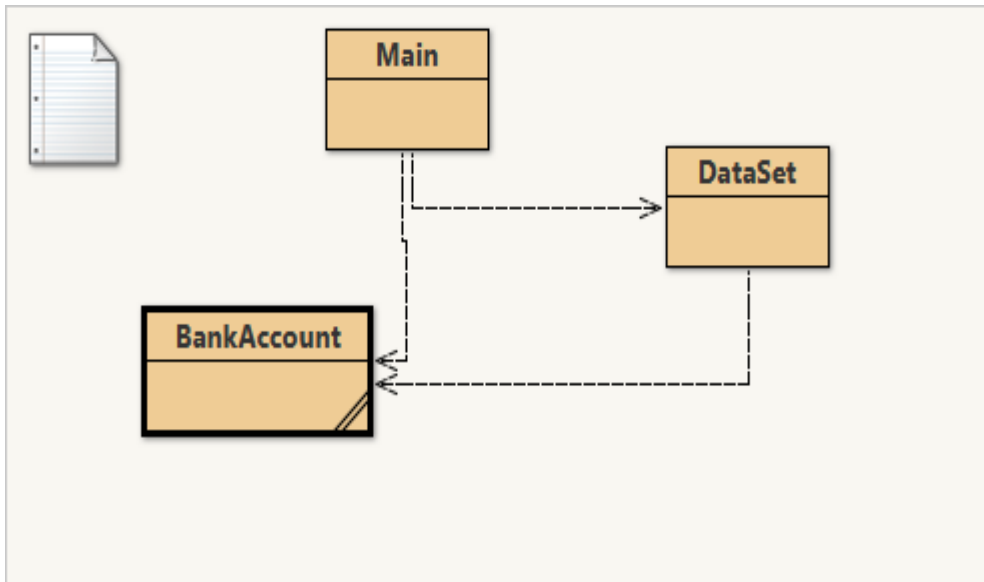
Checkers, Chess, Lines of Action : τρία παιχνίδια

Ακόμα ένα παράδειγμα

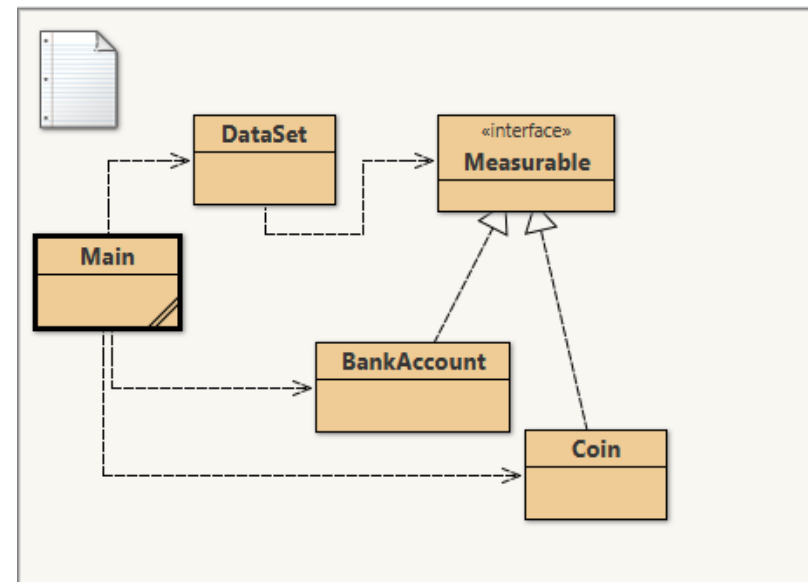
- Υλοποίηση και χρήση της κλάσης DataSet που λειτουργεί ως δομή υπολογισμού στατιστικών για τα στοιχεία που προσθέτω σε αυτή (count, sum, max, min)
  - Χωρίς χρήση αφαιρέσεων ([Dataset_noAbstractions.zip](#))
  - Με χρήση αφαιρέσεων ([Dataset_withAbstractions.zip](#))

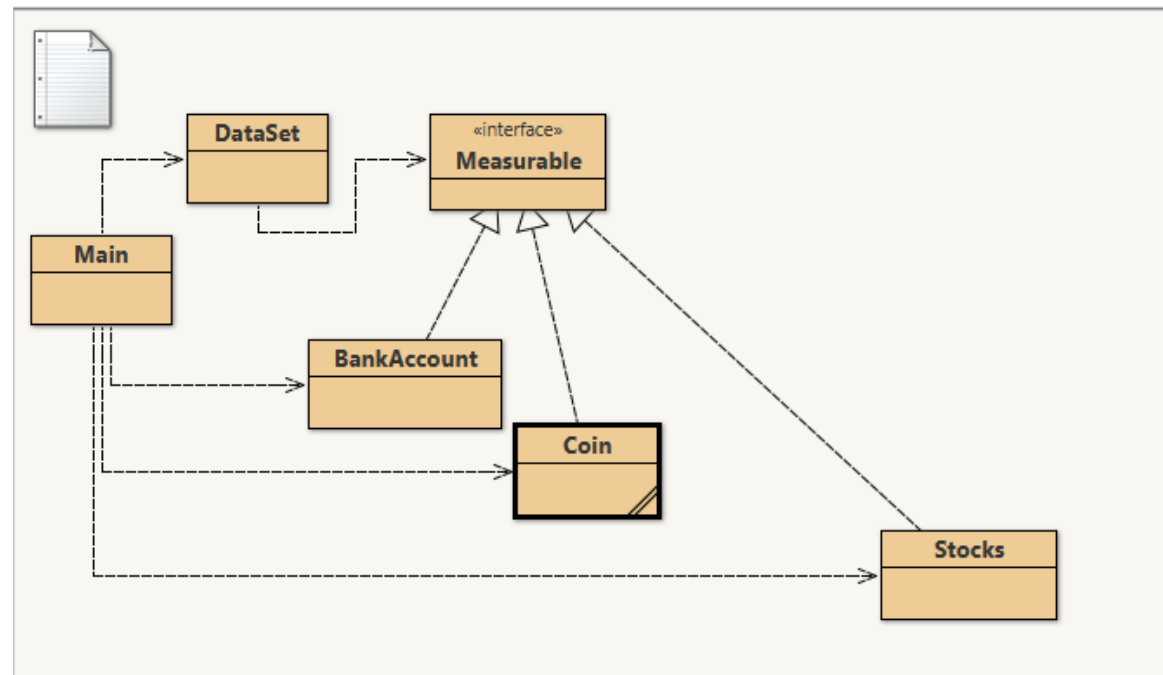
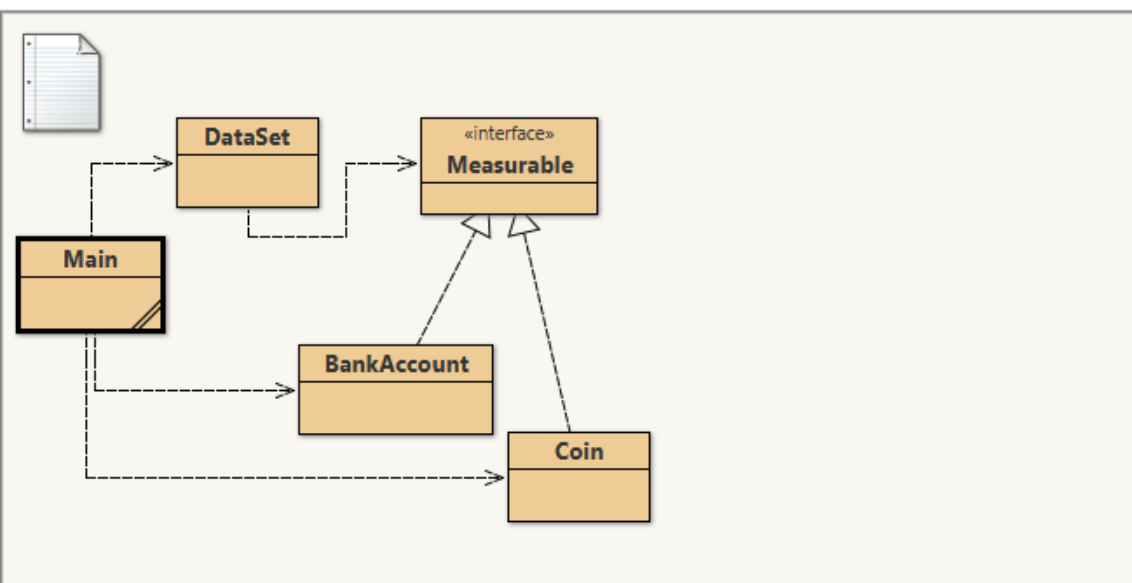

no_abstraction

abstraction

instanceof

- **instanceof** είναι ένα keyword (τελεστής) που απαντά στο αν μια μεταβλητή είναι μέλος μια κλάσης ή ενός Interface
  - Επιστρέφει true / false
- Παράδειγμα, αν δηλώσουμε ότι

```
class Dog extends Animal implements Pet {...}
Animal fido = new Dog();
```

Τότε τα παρακάτω είναι όλα true:

```
fido instanceof Dog
```

```
fido instanceof Animal
```

```
fido instanceof Pet
```

- Το **instanceof** σπάνια χρησιμοποιείται
  - Κάθε φορά που χρειάζεται να χρησιμοποιήσουμε το **instanceof**, θα πρέπει να σκεφτούμε εάν η μέθοδος που γράφουμε θα πρέπει να μετακινηθεί στις συγκεκριμένες υποκλάσεις

Interfaces, ξανά

- Όταν μια κλάση υλοποιεί ένα interface, θα πρέπει να παρέχει υλοποιήσεις σε **όλες** τις μεθόδους που δηλώνονται στο Interface
- Μπορεί να υπάρχουν **πολλές** μέθοδοι

```
interface KeyListener {
 public void keyPressed(KeyEvent e);
 public void keyReleased(KeyEvent e);
 public void keyTyped(KeyEvent e);
}
```

- Τι κάνουμε αν ενδιαφερόμαστε μόνο για **μερικές** από τις μεθόδους του interface και δεν θέλουμε η κλάση να είναι αφηρημένη?

Adapter classes

- ΛΥΣΗ: χρησιμοποιούμε μια **adapter class**
- Μια **adapter class** υλοποιεί ένα interface και παρέχει κενά σώματα μεθόδων

```
class KeyAdapter implements KeyListener {
 public void keyPressed(KeyEvent e) { };
 public void keyReleased(KeyEvent e) { };
 public void keyTyped(KeyEvent e) { };
}
```

- Έτσι μπορούμε να επιλέξουμε ποιες από τις μεθόδους θα επικαλύψουμε (θα κάνουμε override) και στη συνέχεια να τις υλοποιήσουμε
- Δεν είναι μια κομψή λύση αλλά λειτουργεί
- Η Java παρέχει ένα πλήθος από έτοιμες κλάσεις adapter

<https://www.javatpoint.com/java-adapter-classes>

Όροι

- **abstract μέθοδος** - μια μέθοδος που δηλώνεται αλλά δεν ορίζεται (δεν έχει σώμα)
- **abstract κλάση** - μια κλάση που είτε περιέχει τουλάχιστον μια αφηρημένη μέθοδο, ή απλά έχει δηλωθεί ως **abstract**
- **Instantiate** - δημιουργώ ένα στιγμιότυπο της κλάσης (δηλ. ένα αντικείμενο)
- **Interface** - μοιάζει με κλάση αλλά περιλαμβάνει μόνο αφηρημένες μεθόδους (και πιθανόν και σταθερές)
- **adapter κλάση** - μια κλάση που υλοποιεί ένα interface αλλά έχει μόνο κενά σώματα σε κάποιες μεθόδους

Abstract classes vs Interfaces

- Main difference is methods of a Java interface are implicitly abstract and cannot have implementations. A Java abstract class can have instance methods that implements a default behavior.
- Variables declared in a Java interface is by default final. An abstract class may contain non-final variables.
- Members of a Java interface are public by default. A Java abstract class can have the usual flavors of class members like private, protected, etc..
- Java interface should be implemented using keyword “implements”; A Java abstract class should be extended using keyword “extends”.
- An interface can extend another Java interface only, an abstract class can extend another Java class and implement multiple Java interfaces.
- A Java class can implement multiple interfaces but it can extend only one abstract class.
- Interface is absolutely abstract and cannot be instantiated; A Java abstract class also cannot be instantiated, but can be invoked if a main() exists.
- In comparison with java abstract classes, java interfaces are slow as it requires extra indirection.

Διαφορές Class vs Interface

Class	Interface
In class, you can instantiate variable and create an object.	In an interface, you can't instantiate variable and create an object.
Class can contain concrete(with implementation) methods	The interface cannot contain concrete(with implementation) methods
The access specifiers used with classes are private, protected and public.	In Interface only one specifier is used- Public.